КОМУНАЛАЦ
КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ А.Д.- ЛАКТАШИ

ПДВ: 401147930002
ИБ: 4401147930002
МБ: 01941372
562-099-00002148-64 НЛБ банка
551-790-22221001-27 UniCredit банка

Ул. Немањина бр. 50 • 78250 Лакташи • Тел / Факс: +387 51 530 195 • www.komunalacad.net • info@komunalacad.net

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ

ЗА 2022. ГОДИНУ

Лакташи, март 2023. године

САДРЖАЈ

1. **УВОД** 3
1.1 ОПШТИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ 3
1.2. ЉУДСКИ РЕСУРСИ 5

2. **РЕАЛИЗАЦИЈА ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ У 2021. ГОДИНИ** 6
2.1. ПРИКУПЉАЊЕ И ОДВОЗ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА 6
2.1.1. КОЛИЧИНЕ ПРИКУПЉЕНОГ И ДЕПОНОВАНОГ ОТПАДА 6
2.1.2. ЕВИДЕНЦИЈА КОРИСНИКА ОД КОЈИХ СЕ ПРИКУПЉА ОТПАД 7
2.1.3. ПРИКУПЉАЊЕ КАБАСТОГ ОТПАДА 8
2.1.4. СЕЛЕКТИВНО ПРИКУПЉАЊЕ ОТПАДА 8
2.2 ПРЕГЛЕД РАДНИХ МАШИНА И ВОЗИЛА 8
2.3. НАБАВКА ОПРЕМЕ У 2021. ГОДИНИ 10
2.4. ЈАВНА ХИГИЈЕНА ОПШТИНЕ ЛАКТАШИ 10
2.4.1. ЗАЈЕДНИЧКА КОМУНАЛНА ПОТРОШЊА 11
2.4.2. ОДРЖАВАЊЕ ЈАВНИХ ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА 11
2.4.3 РАД ЗИМСКЕ СЛУЖБЕ 12
2.5. УСЛУГЕ ДИМЊАЧАРА 13
2.6. УСЛУГЕ ГРАДСКОГ ГРОБЉА 13
2.7. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ 14

3. **ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ** 14
3.1. ПРЕГЛЕД ПРИХОДА 16
3.2. ПРЕГЛЕД РАСХОДА 16
3.3. ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ ПРЕДУЗЕЋА 17
3.4. ПОКАЗАТЕЉИ УСПЈЕШНОСТИ ПОСЛОВАЊА 18
4. **СУДСКИ СПОРОВИ** 19
5. **ОДРЖАВАЊЕ ИСО СТАНДАРДА 9001:2015 и ИСО 14001:2015** 20
6. **ПРОБЛЕМАТИКА ПОСЛОВАЊА И РИЗИЦИ** 20
7. **ЗАКЉУЧАК** 21

1. УВОД

1.1 ОПШТИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

Пуни назив	Комунално предузеће Комуналац акционарско друштво
Скраћени назив	К.П. Комуналац а.д.
Правни статус	Акционарско друштво
Адреса/сједиште	Немањина 50, 78250 Лакташи
Телефон/факс	051/530 195
Маил адреса	info@komunalacad.net и komunala@teol.net
Веб страница	www.komunalacad.net
Власништво са структуром	Град Лакташи 65%, Дарко комерц 15,56% ситни акционари 19,44%
Подаци о првој регистрацији	Рјешење основног суда 1-11927-00 од 07.02.2001. године
Подаци о промјени облика организовања	Рјешење основног суда број 071-0-Рег-08-002446 од 29.12.2008. године
Задње рјешење о регистрацији	Рјешење окружног привредног суда број 057-0-Рег-20-001159 од 20.07.2020. године
Матични-регистарски број	01941372
Шифра и назив регистроване дјелатности	38.11 Прикупљање неопасног отпада
Идентификациони број	4401147930002
ПДВ број	401147930002
Трансакцијски рачуни	562-099-00002148-64 551-790-22221001-27
Скупштина Друштва	чине 34 акционара
Чланови Надзорног одбора	1. Бојана Милановић Кресојевић – предсједник, 2. Игор Радељић – замјеник предсједника, 3. Синиша Штековић – члан.
Управа	Директор: Милан Петковић

Комунално предузеће има уписане сљедеће основне дјелатности:

01.19 Гајење осталих једногодишњих усјева,
01.30 Гајење садног материјала и украсних биљака,
08.12 Дјелатности копова шљунка и пијеска; вађење глине и каолина,
09.90 Помоћне дјелатности за остало вађење руда и камења,
24.33 Хладно обликовање или савијање профила,
25.11 Производња металних конструкција и њихових дијелова,
33.11 Поправка готових производа од метала,
36.00 Прикупљање, пречишћавање и снабдјевање водом
37.00 Канализација,
38.11 Прикупљање неопасног отпада

38.12 Прикупљање опасног отпада,
38.21 Обрада и одлагање неопасног отпада,
38.22 Обрада и одлагање опасног отпада,
38.31 Растављање олупина,
38.32 Рециклажа (прерада) разноврсних материјала,
39.00 Дјелатности санације (ремедијације) животне средине и остале услуге управљања отпадом,
41.20 Изградња стамбених и нестамбених зграда,
42.11 Изградња путева и аутопутева,
42.12 Изградња жељезничких пруга и подземних жељезница,
42.99 Изградња осталих објеката нискоградње,
43.11 Уклањање објеката,
43.12 Припремни радови на градилишту,
45.11 Трговина аутомобилима и моторним возилима лаке категорије,
45.19 Трговина осталим моторним возилима,
45.20 Одржавање и поправка моторних возила,
46.22. Трговина на велико цвијећем и садницама,
46.49 Трговина на велико осталом робом за домаћинство,
46.76 Трговина на велико осталим полупроизводима,
46.77 Трговина на велико отпадом и остацима,
46.90. Неспецијализована трговина на велико,
47.52 Трговина на мало робом од метала, бојама истаклом у специјализованим продавницама,
47.59 Трговина на мало намјештајем, опремом за расвјету и осталим производима за домаћинство, у специјализованим продавницама,
47.76 Трговина на мало цвијећем, садницама, сјеменьем, ђубривом, кућним љубимцима и храном за кућне љубимце у специјализованим продавницама,
47.78 Остала трговина на мало новом робом у специјализованим продавницама (осим оружја и муниције),
47.81 Трговина на мало храном, пићима и дуванским производима на тезгама и пијацама,
47.82 Трговина на мало текстилом, одјећом и обућом на тезгама и пијацама,
47.89 Трговина на мало осталом робом на тезгама и пијацама,
49.41 Друмски превоз робе,
49.42 Услуге пресељења,
52.21 Услужне дјелатности у копненом саобраћају,
81.21 Основно чишћење зграда,
81.22 Остале дјелатности чишћења зграда и објеката,
81.29 Остале дјелатности чишћења,
81.30 Услужне дјелатности уређења и одржавања зелених површина,
82.92 Дјелатности паковања,
96.03 Погребне и припадајуће дјелатности.

Оснивачки капитал је државни, а оснивачким актом Друштву су повјерени послови од јавног интереса. Друштво поред дјелатности од јавног интереса може да обавља и друге дјелтаности које су комерцијалног карактера. Основна дјелатност предузећа је збрињавање неопасног отпада на подручју Града Лакташи. Дјелокруг послова предузећа обухвата пружање услуге прикупљања и збрињавања отпада,

одржавање јавне хигијене у љетном и зимском периоду, грађевинске дјелатности и друге услуге из регистроване дјелатности.

Органе управљања у предузећу чини Скупштина, Надзорни одбор и Директор.

Величина предузећа је средње.

1.2. ЉУДСКИ РЕСУРСИ

На дан 31.12.2022. године у предузећу Комуналац било је ангажовано 57 запослена радника на неодређено вријеме 6 радника на одређено вријеме. Укупно 63 радника. Квалификациона структура запослених према организационој шеми стручних служби предузећа приказана је у сљедећој табели:

Сектор/служба	ВСС	ВШС	ССС	ВКВ	НК
Директор	1				
Управа и администр.	9		9		
Комунална хигијена	-	-	25	-	5
Јавна хигијена	-	-	8	-	2
Гробље	-	-	2	-	2
Укупно	10	0	44	0	9

Укупан фонд сати остварен у току 2022. године износи 132.048. Просјечан фонд укупно остварених сати по раднику износи 2.080 на годишњем нивоу, односно 173 сата мјесечно. Фонд извршених сати без годишњих одмора, празника и боловања износи 106.328, тј. 1.687 сати по раднику на годишњем нивоу, односно 140 сати мјесечно. Просјечна старост запослених износи 44 године.

Већина запослених је ангажована на пословима прикупљања и одвоза отпада, јавне хигијене и њихова старосна доб је између 23-55 година старости. У току године 1 радник је испунио услове за пензионисање. Друштво настоји релизовати своје активности са постојећим бројем запослених, међутим суочени смо са неколико случајева дуготрајног коришћења боловања, па је потребно надомјестити те потребе запошљавањем на одређено вријеме како би се пословни процес несметано одвијао.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ У 2022. ГОДИНИ

2.1. ПРИКУПЉАЊЕ И ОДВОЗ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА

Индувидуална комунална потрошња

Дјелатност индивидуалне комуналне потрошње обухвата редован одвоз и збрињавање отпада који је организован за подручје Града Лакташи, са обавезом да се задовоље потребе грађана – корисника услуга, а све у складу са Законом о комуналним дјелатностима и Одлуком о комуналном реду.

Сакупљање неопасног отпада представља основну дјелатност предузећа. Ови послови су у надлежности службе за одвоз и рециклажу отпада која остварује највећи удио у приходима предузећа, те у складу с тим ангажује значајан број запослених и средстава за рад. Прикупљени отпад се одлаже на регионалну депонију по основу склопљеног уговора са Деп-от-ом .

На пословима прикупљања и одвоза комуналног отпада директно је ангажовано 12 возача специјалних возила за прикупљање и одвоз отпада и 16 запослених на утовару комуналног отпада, 2 радника на рециклажи и балирању отпада и 10 радника у јавној хигијени. Одвоз отпада се врши свакодневно према плану активности.

План прикупљања и транспорта се одвијао сљедећим редослиједом:

- уже градско подручје, које у највећој мјери чине корисници заједничких стамбених јединица, са услугом одвоза смећа покривено је 4-5 пута седмично,
- остала обухваћена подручја – насеља са утврђеном седмичном динамиком, тј. планом сакупљања и одвоза комуналног отпада, што је у складу са Правилником о прикупљању и одвозу комуналног отпада објављеном на интернет страници.

2.1.1. КОЛИЧИНЕ ПРИКУПЉЕНОГ И ДЕПОНОВАНОГ ОТПАДА

Количине прикупљеног и санираног отпада за 2022. годину су:

➢ дневно	цца	40 тона
➢ седмично	„	200 тона
➢ мјесечно	„	799 тона
➢ годишње	„	9.590 тона

У односу на претходну годину прикупљено је мање 960 тона отпада.
Цијена за збрињавање отпада је износила 28,00 КМ по тони за мјешовити отпад и 120,00 КМ по тони за клаонички отпад.

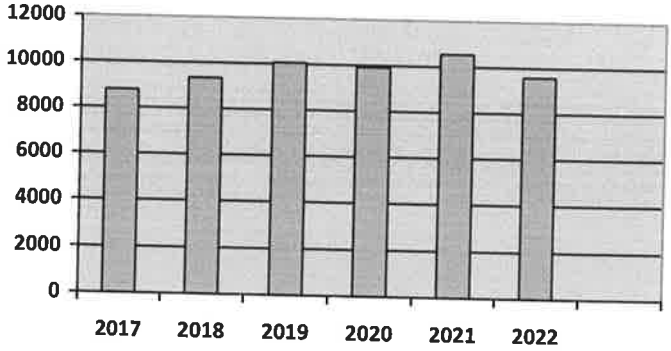

Количина депонованованог отпада у тонама, задњих 6 година

Прикупљени отпад	**2021**	**2022**
Трошкови депоновања	312.015	273.140
Мјешовити отпад	10.011	9.402
Клаонички отпад	232	188
Папир, картон	83	45
Број домаћинстава	**9.118**	**9.602**

2.1.2. ЕВИДЕНЦИЈА КОРИСНИКА ОД КОЈИХ СЕ ПРИКУПЉА ОТПАД

Сектор	Број корисника у 2020.	Број корисника у 2021.	Број корисника у 2022.	**Проценат наплате 2022**
Лакташи	3534	3644	3796	**82%**
Трн	2878	2957	3065	**86%**
Села Жупа	987	1231	1461	**80%**
Села Лијевче	1229	1286	1280	**66%**
Укупно домаћ.	**8628**	**9118**	**9602**	**81%**
Привреда	**852**	**856**	**865**	**87%**

Број домаћинстава од којих се врши одвоз порастао за 484 корисника у задњој години, а у претходне 2 године је већи за 974 домаћинства. Привредни субјекти који послују на подручју Града Лакташи евидентирани су у количини од 865 корисника и већи су за 9 у односу на прошлу годину. У току године одјављено је 43 привредна субјекта због престанка рада, а пријављено је нових 52 корисника услуге одвоза отпада.

Проценат наплате је стабилан и већи је за 1% код домаћинстава, а код привреде је износио 87% што је прихватљиво, с обзиром на тржишну нестабилност која се одвија уназад двије године.

Првенствени циљеви су били усмјерени на квалитетно пружање наших услуга корисницима као и у подизању свијести у раздвајању отпада. Друштво је крајем године упутило приједлог за повећање цијена услуга одвоза комуналног отпада Скупштини Града Лакташи, као надлежном органу за давање сагласности на утврђене цијене комуналних услуга, из које бисмо могли финансирати повећане трошкове енергената који су били изразито високи у току 2022. године. Нове цијене наших услуга за 2023. годину се налазе на веб страници нашег Друштва.

2.1.3. ПРИКУПЉАЊЕ КАБАСТОГ ОТПАДА

Ова врста отпада се прикупља бесплатно у априлу и октобру уз обавјештење. Обично је ријеч о старом намјештају, бијелој техници, отпадним гумама и сличним предметима. Овај отпад настаје у домаћинствима, али га је потребно организовано прикупљати како би се адекватно и прописно збринуо, а тако би се отклонила вјероватноћа да се не одлаже на дивље депоније.

Кабасти отпад се прикупља путем наше механизације и запослених по уговореном плану и распореду, о чему грађани буду благовремено обавијештени путем средстава информисања. Одзив грађана је био задовољавајући, а прикупљено је и депоновано око 130 тона кабастог отпада.

2.1.4. СЕЛЕКТИВНО ПРИКУПЉАЊЕ ОТПАДА

Предузеће се сваке године труди ако је могуће да обрађује што више отпада да би умањили одвоз на депонију, првенствено старог папира, фолије (најлона) и стакла. Рециклажа отпада се врши помоћу преса за балирање и намјенских контејнера за селективни отпад. Ове године прикупљено је око 41 тона картона и старог папира, 1 тона фолије и 3 тона стакла.

Знатно мање је прикупљено отпада које се може рециклирати и генерално нисмо задовољни ни са раздвајањем као ни приходом који се остварује од саме рециклаже.

Мишљења смо да већина становништва још увијек прихвата традиционални начин прикупљања отпада и нема претјеране заинтересованости за ове активности кад је ријеч о селекцији. Друштво активно ради на сарадњи са привредним субјектима који имају могућност да раздвајају отпад дајући им посебне спремнике и контејнере како би смањили одлагање, врши бесплатан одвоз рециклажног отпада за који нема интересовања јер само 30-так субјеката има потписан уговор о одвозу корисног отпада. Потребно је имплементирати низ едукативних пројеката и покренути инвестиције у набавку контејнера за селективно одлагање отпада, у сврху испуњења визије чишће животне средине и бољих услова за живот садашњих и будућих генерација.

2.2 ПРЕГЛЕД РАДНИХ МАШИНА И ВОЗИЛА

За обављање основне дјелатности предузеће користи намјенска возила и машине, које се сваке године обнављају и допуњују сходно потребама у вршењу послова. Возни парк предузећа посједује:

Р. бр.	Возило	Год.производње
Специјална возила за одвоз смећа		
1.	Мерцедес Бенз 1829	2012
2.	Мерцедес Бенз 1823	2007
3.	Мерцедес Бенз 1828	2002
4.	Камион МАН 1422	2004
5.	Камион Гинаф	2004
6.	Камион Варио	2008
Подизачи контејнера за отпад		
7.	Мерцедес Бенз 8/14	1988
8.	Мерцедес Бенз 11/14	1994
9.	Мерцедес Бенз Аксор 2033	2008
Зимска служба		
10.	Мерцедес Бенз 1820	1995
11.	Трактор имт 549	2002
12.	Трактор јохн деере 455	1999
13.	Трактор зетор проксима	2022
14.	Трактор НХ ТМ165	1998
15.	Трактор вилагер	2022
Наплатна служба		
16.	Кеди 9К	2000
17.	Ренаулт Клио плави	2002
18	Ренаулт Клио бијели	2007
19.	Пеугеот скутер	2007
20.	Кеди теретно	2005
Димњачар		
21.	Цитроен берлинго	2003
Управа		
22.	Дачиа дастер	2018
23.	Фиат Фиорино	2013
24.	Рено Клио	2002
Јавна хигијена машинско чишћење улица		
25.	Чистилица Дулево	2008
26	Камион + цистерна за воду	2007
27.	Маказе СРГ	2019
28.	Кранска косилица	2021
29.	Усисивач лишћа	2021
Путна служба		
30.	Камион Форд трансит	2008
31.	Мерцедес Бенз 615 варио самоистоваривач	2003
32.	Багер Фермец	2000
33.	Ваљак	1998
34.	Сјекач бетона и асфалта	2019
35.	Машина за банкине	2020
36.	Багер Коматсу	2020

Половином године извршена је продаја трактора марке John Deere 2850A из 1987. године, јер је извршена куповина трактора марке „Zetor“ година производње 2022. за исте намјене, од чега је један дио из донираних средстава у износу од 28.080 КМ, а остатак од 51.920 КМ је финансиран од стране Друштва. Такође је извршена замјена једног мањег трактора који није више био за употребу куповином малог трактора косачице марке Villager у износу од 4.848 КМ. Овим замјенама ће се пуно боље обављати послови уз значајне уштеде.

2.3. НАБАВКА ОПРЕМЕ У 2022. ГОДИНИ

РЕАЛИЗОВАНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ У 2022. ГОДИНИ	
Назив инвестиције	Износ инвестиције – КМ
Трактор Zetor Proxima	80.000
Трактор вилагер	4.847
Канте 155 комада	5.989
УКУПНО	**90.836**

Крајем године Друштво је расписало тендер за куповину специјалног комуналног возила за одвоз отпада путем финансијског лизинга, које је проистекло из обавезе утрошка донације у износу од 100.000 КМ као дијела средстава којим ће се финансирати ова набавка. Камион ће у значајној мјери смањити трошкове одвоза и замијенити један дио постојећих, који се често кваре и нису рентабилни у пословању. Улагања у опрему су била минимална, јер су околности изазване додатни растом цијена како горива и осталог материјала редуковале већину планираних инвестиција.

2.4. ЈАВНА ХИГИЈЕНА ГРАДА ЛАКТАШИ

Програм услуга јавне хигијене односи се на услуге које се обављају на подручју Града и то услуге машинског и ручног чишћења на саобраћајницама, прања улица, одржавање зелених површина и комуналне опреме канти и контејнера и др. Појава отпада на јавним површинама је посљедица природних и разних друштвених чиниоца (кретања, људи, возила, близина паркова и игралишта) које за посљедицу има стварање разних врста отпада. Рад се одвија према оперативном плану за дату годину. Друштво у оквиру својих законских и финансијских могућности утиче на развој и повећање степена комуналне хигијене у циљу заштите околине и угоднијег живљења наших грађана. Машинско и ручно чишћење улица као и прање започиње 15. марта и траје до 15. новембра текуће године. Поред редовних активности које се обављају за текућу годину, обављају се и ванредне интервенције у случају појачаних падавина, чишћење Града прије и послије културних дешавања, спортских, забавних , вјерских , рекламних и других скупова.

2.4.1. ЗАЈЕДНИЧКА КОМУНАЛНА ПОТРОШЊА

Послови јавне хигијене остварују значајан удио у приходима предузећа. Извршавајући ове послове одржавања јавне чистоће, уређења и одржавања јавних зелених површина и путног појаса, јавном хигијеном града осигуравају се незамјењиви услови за живот и рад грађана, установа, институција и осталих субјеката на подручју Града Лакташи. Управо због свог значаја и положаја ова дјелатност је од посебног значаја и интереса за предузеће, а дјелокруг њеног рада обухвата широк спектар послова које можемо сврстати на сљедеће:

Програмом ЗКП-а у 2022. години урађено је сљедеће:

- Јавне саобраћајне површине чишћене су и одржаване ручно и машински подијељено у двије зоне, гдје је укупно очишћено 3.534.402 м² машински и 5.000 сати ручног чишћења саобраћајних површина;
- Машинско чишћење ивичњака од корова у дужини од 40 километара, два пута годишње и чишћење решетки у тротоарима;
- Машинско чишћење путних појасева (ниско растиње) 150.000м^2
- Чишћење и уређење око објеката мјесних заједница и друштвених домова;
- Прикупљени отпад дуж улица, одржавање хигијене на игралиштима и аутобуским стајалиштима износио је 125 тона;
- Прање улица, тргова и тротоара у количини од 95 цистерни;
- Чишћење фонтана у Лакташима је вршено током седам мјесеци са употребом хемијских средстава;
- Одржавање зелених површина, крчење стабала и шибља у путном појасу као и садња нових стабала у количини од 20 ком;
- Одржавање неуређених зелених површина;
- Садња и окопавање сезонског цвијећа;
- Одржавање система оборинске одводње са пропирањем на јавним саобраћајницама;
- Одржавање и санација постојећих парковских клупа, контејнера и корпи за отпатке укључује поправку, лакирање и замјену дотрајалих дијелова током године;
- Вршено је одржавање, замјена, као и поправка аутобуских надстрешница, гдје је било потребно;
- Одржавање дрвореда;
- Набавка и поправка новогодишње расвјете као и новогодишње уређење градске зоне.

2.4.2. ОДРЖАВАЊЕ ЈАВНИХ ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА

Машинско и ручно кошење уређених травнатих површина у току 2022. године је вршено 12 пута годишње укупно у површини од 504.000 м², која обухвата површине у насељу, површине иза споменика и у Клашницама код надвожњака, игралишта за дјецу. Машинско и ручно кошење неуређених зелених површина, односи се на површине код

стадиона, између Ватрогасног и Црвеног крста, у укупној површини од 57.240м². Ручно кошење траве је рађено тримерима и косилицима за подручја око дрвореда у улици Младена Стојановића, Немањиној, дуж тротоара Лакташи – Клашнице и друго.

Одржавање зелених површина и засада те кошење обраслог шибља-растиња уз магистрални пут и регионалне путеве, вршено је и у 2022. години, према уговореним правцима, који су предвиђени. Кошење је вршено 2 пута током године у дужини од 118.900 м по једном кошењу. У августу мјесецу вршено је кошење амброзије на парцелама пољопривредног земљишта у власништву Града Лакташи, као и оне које су запуштене, без власника, у количини од 135 ха.

Радна јединица задужена за хортикултурно уређење града обавила је инвестицијске радове у смислу уљепшавања површина садњом новог цвијећа и зеленила те у договору са градским службама укључила и нове површине након чега ти простори улазе у ново одржавање – трим стаза, дрвореди и др. За квалитетно одржавање зеленила и цвијећа нужно је рационално залијевање које се уводи по потреби. Ова услуга (залијевање) дугорочно ће се развијати у смјеру смањења ручног рада и повећању аутоматизованости новим стројевима и алатима за систем наводњавања кап по кап.

2.4.3 РАД ЗИМСКЕ СЛУЖБЕ

Зимска служба изводи се по програму зимског одржавања Града Лакташи којег доноси Одјељење за стамбено комуналне послове. Зимска служба траје четири мјесеца од 15.11. текуће године до 15.03. наредне године.

Радови које се изводе у току зимског одржавања су:

- Комбиновано машинско и ручно чишћење снијега са улица, тротоара, тргова и прилаза јавним установама, степеништа и других јавних површина неопходних за одвијање саобраћаја,
- Посипање свих површина које се користе за комуникацију, мјешавином фракције и индустријске соли,
- Сакупљање и одвоз снијега по престанку падавина,
- Сакупљање абразивног материјала са утоваром и одвозом по престанку зимске службе и
- Сви интервентни послови везано за зимско одржавање и хигијену града.

Ови послови се извршавају са три камиона опремљена са грновима за чишћење снијега, један камион са посипачем, четири трактора са посипачем и грновима, багером, фрезом за снијег, те радницима из јавне и комуналне хигијене.

Чишћење тротоара испред пословних простора (привремених или сталних) дужни су вршити власници пословног простора, а прилаз стамбеним зградама од улице до улаза обавеза је Заједнице етажних власника. Ове године није било пуно потребе за одржавањем улица, јер су падавине биле минималне. Радови на градском тргу нису дозволили предвиђено новогодишње украшавање па је локација преусмјерена на трг испред градске управе и дворане што се тиче поставке новогодишњег украшавања.

2.5. УСЛУГЕ ДИМЊАЧАРА

Послови и начин чишћења димњака дефинисани су Одлуком о димњачарској дјелатности, ("Службени гласник општине Лакташи" број 2/14), гдје је прописано да су сви обавезни, барем једном годишње очистити димњаке, а изричито јавне институције, школе, болнице, вртићи, укратко сва физичка и правна лица, која користе димњаке и уређаје за ложење. Димњаци се морају чистити да не би дошло до пуцања или запаљења, у најгору руку некретнине. Цијена чишћења димњака се креће од 20-35 КМ у зависности од броја етажа.

У току извјештајне године, димњачарске услуге су извршене код 233 грађана са подручја града и заједница етажних власника, што је за 112 мање него прошле године. Грађани углавном ове услуге траже током цијеле године, међутим у датој години радник – димњачар, је био дужи период на боловању, те се није могла извршити замјенска надокнада с обзиром да посао димњачара ријетко ко обавља и из тог разлога је било велико одступање у чишћењу.

2.6. УСЛУГЕ ГРАДСКОГ ГРОБЉА

Права и обавезе предузећа кад је ријеч о градском гробљу регулисана су Правилником о вршењу услуга на градском гробљу на који је Скупштина општине Лакташи дала сагласност, а у којем су садржане и цијене ових услуга.

У 2022. години изграђено је 32 гробнице различитих типова што је за 15 мање него прошле године, извршено је 59 сахрана и резервисано 81 гробно мјесто за 55 тражиоца ове услуге. Каменоресци су имали 32 уласка приликом радова на гробљу по цијени од 80,00-150,00 КМ за један улазак. Укупно сахрањених лица с крајем године у градском гробљу Јакуповци према нашој евиденцији је 783. За све резервације које су урађене у гробљу плаћа се годишња накнада за одржавање градског гробља по цијени од 15,00 КМ за једно гробно мјесто и представља обавезу насљедника или постојећих корисника, а од 2023. године ова накнада ће се плаћати по цијени од 20,00 КМ. Обвезници ове накнаде добијају рачун једном годишње који су у обавези плаћати. Одржавање и уређење гробних мјеста је право и дужност корисника. Гробна накнада се плаћа за одржавање заједничких дијелова гробља.

Предузеће, поред израде гробница и сахрана, ради и на:

- кошењу травнатих површина и уређењу стаза,
- контејнерском одвозу отпада,
- замјени дотрајалих ивичњака и уградња нових,
- редовно чишћење и кошење градских гробаља са којима предузеће договори ову услугу и на осталим локацијама,
- одвоз отпада из сеоских гробаља.

Крајем године усвојен је нови цјеновник услуга на градском гробљу гдје је дошло до поскупљења цијена које ће се примјењивати од 2023. године. Задња корекција цијена услуга на градском гробљу у Лакташима је била 2016. године за поједине услуге, те постоји пословна оправданост корекције цијена у смислу финансијске одрживости гробља као комуналне услуге.

2.7. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Од осталих активности значајно је напоменути да смо уговорили и пружили услугу предузећу Аеродром - „Третирање хербицидима ободног канала и аеродромске ограде“, предузећу Електрокрајина - „Извођење грађевинско-земљаних планираних и интервентних радова за теренску једницу Лакташи “.

Путем тендера за Град Лакташи уговорено је и одрађено низ активности из области комуналног реда, санација деградираних површина пољопривредног земљишта, противерозивне мјере на пољопривредном земљишту, редовно и интервентно чишћење, санација и регулација водотока, интервенције на водотоцима у рауралним подручјима Лакташа и др. Сви послови који су добијени путем тендера су одрађени на вријеме према уговору као и наплаћени у току године.

Предузећу ови додатни радови поред основне дјелатности представљају значајан извор прихода без којих би било јако тешко функционисати.

3. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ

Анализу финансијског положаја Друштва представићемо скраћеним билансним позицијама активе и пасиве, остварених прихода и расхода по врстама.

У обрачунском периоду, јануар-децембар 2022. године, **К.П. Комуналац а.д. је пословао са губитком од 42.185 КМ** који је настао као резултат већих укупних расхода од укупних прихода.

Скраћени финансијски извјештаји за 2022.

Скраћени биланс стања	*2022*	*2021*
Актива		
Стална имовина	812.258	874.073
Текућа имовина	467.168	361.711
Готовински еквиваленти и готовина	296.354	306.467
Активна временска разграничења		
Губитак изнад висине капитала		
Пословна актива	**1.575.780**	**1.542.251**
Капитал	713.449	755.634
Основни капитал	302.047	302.047
Резерве		29.790

Ревалоризационе резерве	30.205	
Губитак до висине капитала	42.185	
Нераспоређени добитак /губитак		118.633
Дугорочна резервисања	493.161	423.323
Дугорочне обавезе	30.936	45.735
Краткорочне обавезе	338.234	317.559
Пасивна временска разграничења		
Пословна пасива (капитал+резерв.+обавезе)	**1.575.780**	**1.542.251**

Скраћени биланс успјеха	***2022***	***2021***
Приход од услуга	2.368.599	2.360.706
Остали приходи	53.904	30.218
Приходи од дотација	60.674	96.351
Приходи од наплаћ.отписаних потр.	36.406	44.512
Укупни приходи	**2.519.583**	**2.531.787**
Трошкови материјала и горива	400.930	300.136
Трошкови зарада	1.312.944	1.223.386
Амортизација	149.271	148.953
Трошкови производних услуга	520.915	533.605
Трошкови резервисања	8.698	9.738
Нематеријални трошкови	66.677	68.214
Расходи камата	2.475	2.437
Трошкови сумњивих потраживања	44.111	58.139
Остали расходи	55.747	55.214
Укупни расходи	**2.561.768**	**2.399.822**
Добитак - губитак прије пореза	-42.185	131.965
Порези из добитка		13.332
Нето добитак /губитак	**-42.185**	**118.633**
Просјечан број запослених	63	64

3.1. ПРЕГЛЕД ПРИХОДА

Назив прихода	*2022.*	*2021.*
Приход од одвоза смећа грађани	1.001.111	956.415
Приход од одвоза смећа привреда и др.услуге	724.755	759.842
Приход од повезаних лица	496.818	490.089
Приход од гробља	131.454	140.331
Приход по основу продаје робе	3.839	6.539
Приход од донације	60.674	96.351
Приход од рециклаже и димњачара	12.585	11.310
Приход од тезги	1.877	1.927
Приход из фондова	38.001	17.455
Приходи од наплаћених судских такси	3.958	3.330
Укупно пословни приходи	**2.475.071**	**2.484.381**

Пословни приходи 2022. године су мањи за 9.310 КМ или 0,38% из разлога мање реализације донације, мање других услуга пружених правним лицима у смислу тендерских послова и други приходи изузев прихода од одвоза смећа који је повећан сходно повећању броја корисника услуга.

Потенцијално мањи приходи су представљали ризик за предузеће који се нажалост остварио, јер је дјелимично утицало на остварени губитак.

Потраживања од купаца с крајем године су износила 478.231 КМ, од чега износ од 172.700 КМ, су потенцијално сумњива потраживања старија од годину дана и сматрају се теже наплативим.

Процентуални приказ учешћа прихода у 2022. години

2.3. ПРЕГЛЕД РАСХОДА

Пословне расходе чине расходи директног материјала и други пословни расходи (трошкови осталог материјала, производне услуге, резервисања, амортизација,

нематеријални трошкови, порези и доприноси пословног субјекта независни од резултата, бруто зараде и остали лични расходи, независно од момента плаћања).

Најзначајнији трошкови су:

	2022.	*2021.*
1. Трошкови комуналних услуга	273.140	312.065
2. Трошкови горива и материјала	400.930	300.136
3. Трошкови бруто зарада запослених	1.312.944	1.223.386
4. Трошкови сумњивих потраживања	44.111	58.139
Укупно	**2.031.125**	**1.893.726**

Горе наведени трошкови заузимају око 80% укупних трошкова као и претходне године, с тим да су у 2022. години повећани за 137.399 КМ или 7,2%. У извјештајној години, Друштво је имало повећане трошкове горива за око 80.000 КМ као и трошкове зарада који су настали усклађивањем са законским одлукама Владе РС у виду повећања најниже плате. Повећани расходи и смањени приходи допринијели су негативном пословању, што је био предвиђени ризик који се није успио санирати.

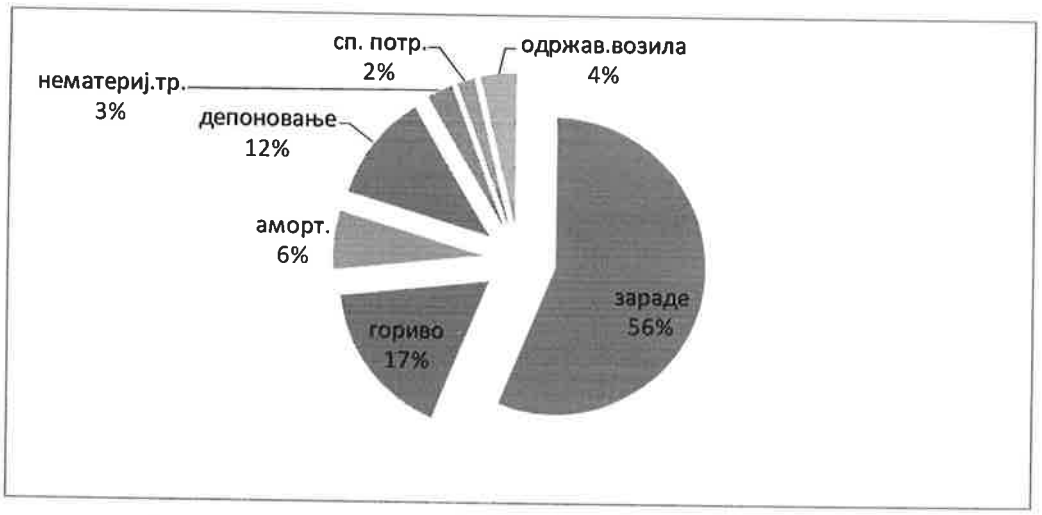

Процентуални приказ учешћа расхода у 2022. години

3.3. ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ ПРЕДУЗЕЋА

Обавезе предузећа	*2022.*	*2021.*
Капитал	713.449	755.634
Дугорочне финанс. обавезе	30.936	45.735
Краткорочне финанс. обавезе	14.880	17.291
Обавезе према добављачима	80.418	91.093

Обавезе за зараде и накнаде зарада	207.441	175.788
Разграничени приходи и примљене донације	447.883	380.477
Резервисање за отпремнине	45.278	42.846
Остале обавезе (пдв, таксе..)	35.495	33.387
Укупно	**1.575.780**	**1.542.251**

Капитал предузећа је мањи за износ оствареног губитка. У току године извршена је расподјела добити из прошле године и Одлуком скупштине акционара је одлучено да остане на позицији нераспоређена добит. Дугорочне и краткорочне обавезе се односе на отплату по финансијском лизингу.

Зараде се односе на новембар и децембар 2022. године које су измирене до подношења овог извјештаја. У обавезе се укључује и неамортизовани дио опреме и објеката која су добијени путем донација и она износи 447.883 КМ. Крајем године добијена је донација од Фонда за заштиту животне средине у износу од 100.000 КМ која ће бити искоришћена за набавку опреме – камиона за одвоз смећа, чија реализација се планира у 2023. години, те је из тог разлога ставка разграничених обавеза повећана. Обавезе према добављачима се измирују у договореном року плаћања, као и остале обавезе које су настале из пословања.

3.4. ПОКАЗАТЕЉИ УСПЈЕШНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Економичност укупног пословања

Опис	**2022. год.**	**2021. год.**
Укупни приходи	2.519.583	2.531.787
Укупни расходи	2.561.765	2.399.822
ЕУП	0,98	1,054

Коефицијент економичности у 2022. години је мањи од 1 што значи да предузеће послује негативно.

Рентабилност

Опис	**2022. год.**	**2021. год.**
Рентабилност имовине	0%	7,70 %
Рентабилност капитала	0%	39,28 %

Коефицијент представља повратак од уложене имовине. С обзиром да је предузеће негативно пословало и није остварило профит повратак новца на улагања у имовину и капитал нису рентабилни.

Коефицијент текуће ликвидности

Опис	2022. год.	2021. год.
Краткорочна имовина	619.731	609.326
Краткорочне обавезе	338.234	317.559
КТЛ	1,83	1,92

Коефицијент текуће ликвидности би требао бити већи од два, што значи да предузеће има двоструко више готовине, потраживања и залиха него што су краткорочне обавезе које долазе на наплату. Коефицијент ликвидности је 1,83 што значи да је предузеће ликвидно са одређеном резервом јер је коефицијент приближан.

Коефицијент финансијске стабилности

Опис	2022. год	2021. год
Стална имовина, залихе и губитак изнад капитала	956.049	932.925
Капитал и дугорочне обавезе	744.385	801.369
КФС	1,28	1,16

Пожељна разина коефицијента финансијске стабилности је мање од 1, јер се из дијела дугорочних извора треба финансирати не само дуготрајна већ и краткотрајна имовина. С обзиром да је код нас већа од 1, дугорочна финансијска равнотежа је нарушена, дугорочно везана имовина је већа од дугорочних извора.

Степен задужености

Опис	2022. год	2021. год
Укупне обавезе	369.170	363.294
Укупна имовина	1.575.780	1.542.251
КФС	23,43%	23,56%

Овај показатељ нам даје податак о величини задужења по једној КМ властитог капитала. С обзиром да је мањи од 50% можемо рећи да предузеће није задужено.

4. СУДСКИ СПОРОВИ

Предузеће се у 2022. години није појављивало у улози туженог. За потраживања, која су доспјела, а нису наплаћена, подносимо приједлоге за извршења Основном и Окружном привредном суду на основу дуга старијег од годину дана.

Током 2022. године поднесено је 125 приједлога за извршење на износ од 32.248 КМ. Број актуелних предмета који нису ријешени на суду је 118 из 2022. године, на износ од 30.677 КМ, док је ријешених 7 у износу од 1.571 КМ. Износ судске таксе по једном спору је 100,00 КМ. Уколико се не измире обавезе, приступа се запљени покретне имовине, као крајњем виду наплате потраживања, које поред наведених трошкова, изискује и трошкове судског извршитеља, што је још један од разлога за апел корисницима услуга да благовремено врше уплате за пружене услуге. Узимајући у обзир дужину трајања поступака, наплативост потраживања за комуналне услуге зависи и од организације и начина рада судова.

5. ОДРЖАВАЊЕ ИСО СТАНДАРДА 9001:2015 и ИСО 14001:2015

ИСО 9001:2015 и ИСО 14001:2015 су међународни стандарди који садрже захтјеве за систем управљања квалитетом у предузећу које оно мора испунити како би ускладило своје пословање са међународно признатим нормама. Нека предузећа га захтијевају као минималан услов да би неко предузеће могло постати добављач. Ове стандарде је предузеће увело 2019. и обновило 2021 и 2022. године у циљу постизања:

- способности фирме да досљедно пружа услуге које задовољавају захтјеве купаца, као и важеће законске регулаторне захтјеве и
- континуирано побољшање задовољства купаца кроз ефикасну примјену.

Желећи подићи квалитет услуга добијени цертификат је резултат нашег рада на побољшању квалитета и односа према нашим корисницима, те нас обавезује на одржавање и непрестано побољшање достигнутог стандарда. Овим стандардом је дефинисана одговорност и контрола квалитета услуга.

6. ПРОБЛЕМАТИКА ПОСЛОВАЊА И РИЗИЦИ

Управљати ризицима значи гледати у будућност, унапријед размишљати о потенцијалним догађајима, учинцима и посљедицама с којима са предузеће може суочити. Предузеће мора правовремено предузимати мјере како би се ризици смањили, а тиме неповољни утицаји избјегли односно умањили како би избјегли штету која се може јавити, али и избјегли негативну репутацију због пропуста у пословању.

Ризици којима је предузеће било изложено у 2022. години су:

- Обезбјеђење самоодрживог пословања предузећа;
- Задовољење квалитета у пружању услуга;
- Пословање са губитком;
- Утврђивање економске цијене услуге прикупљања, транспорта и депоновања отпада за физичка и правна лица;
- Утврђивање економске цијене за услуге на гробљу;
- Преиспитивање постојећих уговора за одвоз смећа са правним лицима и успостављање јасних критерија за утврђивање цијена;

- Изненадни раст цијене робе првенствено горива, а које нам је неопходно за пословање;
- Ризик од повећања цијене депоновања отпада;
- Проблем прибављања финансијских средстава;
- Проблем наплате потраживања од купаца;
- Ризик од кредитног задужења ради набавке опреме;
- Кадровски проблеми и честе флуктуације запослених, боловања и изненадни раскиди радног односа;
- Усклађивање зарада са законским оквирима.

7. ЗАКЉУЧАК

Јавно предузеће „Комуналац“ као акционарско друштво је 2022. годину завршило са губитком у пословању као резултат неподношења терета који је проузрокован растом цијена и поред дефинисаних проблема и ризика у пословању. Када говоримо о терету овдје се такође мисли и на одређивање цијене комуналне услуге и односа грађана и локалне заједнице према предузећу. Крајем прошле године добили смо сагласност за повећање цијене комуналних услуга, које ће се примјењивати од 2023. године, које су економски оправдане, покривају материјалне и остале трошкове, средства за плате радника, те дјелимично трошкове инвестиционог одржавања, као и средства за нужну реконструкцију и модернизацију капацитета објеката и уређаја. То је краткорочна мјера за економично пословање предузећа, али дугорочно није могуће осигурати средства за инвестиције из овог повећања цијена. Недовољно улагање у инвестиције учиниће да предузеће постане подлога за неучинковито пословање, несигурност за раднике или задовољство купаца. Из тог разлога, предузеће ће још озбиљније приступити напорима за уклањање свих недостатака и смањењу ризика пословања, како бисмо могли очекивати, а уједно и оправдати подршку локалне и републичке власти кроз разне пројекте, а све у циљу лакшег интегрисања пословних идеја које се тичу инвестиција. У наредном периоду предузеће ће тежити ка томе да рационализује трошкове уколико то дозволе могућности, да унаприједи пословни процес почев од одлагања отпада, рециклаже и цијене рада, као и да повећа приходе у домену своје дјелатности како бисмо пословали са добитком. С обзиром да се трендови мијењају у пословном окружењу и свједоци смо колико то утиче на сам пословни процес настојаћемо да квалитетно пружимо своју услугу, одржимо и осигурамо сарадњу на цјелокупном подручју Града Лакташа, првенствено са корисницима, а тако и локалном заједницом у цјелини.

Број: 357/23
Датум: 21.03.2023. године

Директор
Милан Петковић

Комунално предузеће „КОМУНАЛАЦ“ а.д. Лакташи